

Väljaandja:	Haapsalu Linnavalitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	03.04.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT IV, 31.03.2020, 5

Tugiisikuteenuse osutamise kord

Vastu võetud 16.08.2017 nr 7
[RT IV, 19.08.2017, 23](#)
 jõustumine 22.08.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
04.03.2020	RT IV, 31.03.2020, 1	03.04.2020

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 5 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 14 lg 1, § 23, § 24 ja § 25 ja Haapsalu Linnavolikogu 18.03.2016.a määruse nr 43 „Sotsiaalteenuste osutamise kord“ § 1 lg 3 alusel.

§ 1. Mõisted

- 1) Tugiisikuteenus - isiku abistamine jõustamise ja juhendamise kaudu tema kohustuste täitmisel, õiguste teostamisel või toimetulekul raske olukorraga tema igapäevases elukeskkonnas
- 2) Tugiisik - teenust vahetult osutav isik.
- 3) Teenuse taotleja - isik, kes soovib saada tugiisikuteenust.
- 4) Teenuse saaja - isik, kes saab tugiisikuteenust.
- 5) Teenuse osutaja - võib olla eraisik, füüsilisest isikust ettevõtja, juriidiline isik ja kohaliku omavalitsuse üksus.

§ 2. Sihtgrupp

Tugiisikuteenuse sihtgrupiks on:

- 1) lapsevanem, kes vajab abi lapse eest hoolitsemisel ja lapsele turvalise ning toetava kasvukeskkonna loomisel;
- 2) isik, kes vajab abi puude, haiguse või raske olukorra tõttu, mis oluliselt raskendab toimetulekut;
- 3) isik, kes vajab abi kinnipidamiskohast vabanemise järgselt;
- 4) laps, kes vajab abi asenduskoduteenusel, eestkostel, perekonnas hooldamise teenusel või turvakoduteenusel viibides või sealt lahkudes iseseisvalt elama asumisel;
- 5) pere, kes vajab abi puudega lapse eest hoolitsemisel ja talle toetava ning arengut soodustava kasvukeskkonna loomisega;
- 6) laps, kelle vanemad on raskustes nende eest hoolitsemisega ja neile turvalise ning toetava kasvukeskkonna loomisega.

§ 3. Teenuse eesmärk

(1) Tugiisiku teenuse eesmärk on iseseisva toimetuleku toetamine olukordades, kus teenuse saaja vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi.

(2) Tugiisikuteenus on ennetava iseloomuga teenus, mis aitab vältida vajadust osutada kulukamaid teenuseid (hooldamine hoolekandetasutuses, viibimine kinnipidamisasutuses) ja ennetada eemalejäämist või väljakukkumist tööturult.

(3) Lapsele osutatava tugiisikuteenuse eesmärk on koos last kasvatatava isikuga lapse arengu toetamine, sh vajadusel puudega lapse puhul hooldustoimingute sooritamine, abistamine arendavates tegevustes, juhendamine ja motiveerimine igapäevaelus toime tulemisel ning abistamine suhtlemisel perekonnaliikmetega või väljaspool kodu.

(4)Laste puhul tagab tugisikuteenus nende parema ettevalmistuse iseseisvaks eluks ja teenuse rakendamine lapsevanematele vähendab vajadust lapsi perest eraldada vanemate toimetulekuoskuste puudumise tõttu.

§ 4. Teenuse sisu ja kirjeldus

(1)Tugisiku teenuse sisuks on:

- 1) motiveerimine, jõustamine ja juhendamine igapäevaelu toiminguteks vajalike oskuste ning harjumuste kujundamisel ja säilitamisel, igapäevaelu toimingute korraldamisel ja toetamisel ning ühiskonnaelus osalemiseks vajalike rollide ja kohustuste täitmisel, millega inimene oma erivajadusest tulenevalt iseseisvalt toime ei tule;
- 2) juhendamine ja abistamine kodus ning väljaspool kodu asjaajamisel ja suhtlemisel (näiteks saatmine töökohas, ametiasutustes, haiglas, kaupluses vms asutuses) ning probleemolukordade lahendamisel ja sotsiaalsete suhete loomisel ning säilitamisel;
- 3) teenuse saaja või eestkostja loal tugivõrgustiku nõustamine ja regulaarse tagasiside andmine teenuse saaja taastumise, toimetuleku toetamise ning võimalike teenuste osutamist takistavate asjaolude kohta;
- 4) vajadusel transporditeenuse korraldamine teistele teenustele jõudmiseks ja sealt lahkumiseks ning teenuse saaja abistamine transporditeenuse kasutamise raames;
- 5) abistamine arendavate tegevuste läbiviimisel.

(2)Tugisik võib teenuse saajat aidata oma sarnaseid elukogemusi jagades või olla kontaktisik teenuse saaja ja teiste abiosutajate vahel.

(3)Tugisik ei ole hooldaja ja hooldustoimingud hooldamise eesmärgil ei kuulu tugisiku töö hulka.

(4)Teatud sihtgrupp (nt puudega inimesed või lapsed) võib vajada ka hooldustoiminguid, kuid samas on vajalik ka teenuse saaja toimetulekuvõime kasvatamine ja jõustamine. Sellisel juhul ei ole mõistlik pakkuda kahte eraldiseisvat teenust, vaid kokkuleppel teenuse saaja, teenuse rahastaja ja teenuse osutajaga on võimalik, et tugisik teostab ka hooldustoiminguid.

(5)Kui teenuse saajaks on laps, siis on teenuse eesmärgiks lapse arengu toetamine ning kui teenuse saajaks on last kasvatav täiskasvanu, on eesmärgiks tagada lapsele hooldamine ning turvaline ja toetav kasvukeskkond.

§ 5. Teenuse taotlemine ja määramine kohaliku omavalitsuse üksuse finantseerimisel

(1)Teenuse saamiseks esitab teenuse taotleja või tema seaduslik esindaja Haapsalu Linnavalitsusele (edaspidi nimetatud linnavalitsus) taotluse.

(2)Vajadusel võib linnavalitsus nõuda täiendavaid dokumente.

(3)Teenuse määramise algatab sotsiaalvaldkonna ametnik, kes hindab taotletava teenuse vajadust hindamisinstrumendi abil (lisa 1).

(4)Sotsiaalvaldkonna ametnik esitab teenuse taotluse koos hindamise tulemuste, täiendavate dokumentidega ja omapoolse ettepanekuga sotsiaalkomisjonile.

(5)Sotsiaalkomisjon otsustab teenuse määramise ja selle osutamise tingimused 30 tööpäeva jooksul peale nõuetekohase taotluse esitamist.

(6)Sotsiaalkomisjoni otsus kinnitatakse linnavalitsuse korraldusega.

(7)Sotsiaalvaldkonna ametnik teavitab teenuse taotlejat arusaadaval viisil teenuse määramise või keeldumise kohta 5 tööpäeva jooksul, arvates otsuse tegemise päevast.

(8)Kui teenuse taotlejal on õigus teenust saada, soovib või aitab sotsiaalvaldkonna ametnik leida sobivaid teenusepakkujaid. Kui hindamise käigus teenuse taotleja teenuse vajadust ei tuvastata, soovib sotsiaalvaldkonna ametnik talle toimetuleku ja/või hoolduse tagamiseks ja/või kõrvalabi katteks teisi meetmeid. Kui teenuse taotleja sellega ei nõustu, on tal õigus esitada haldusmenetluse seaduses sätestatud korras vaie.

(9)Teenuse taotleja või tema seaduslik esindaja lepib linnavalitsuse ja teenuse osutajaga kokku teenuse osutamise algusaja, koha, mahu ja tugisiku töökohustused.

(10)Kui teenuse taotleja on võimeline öeldut või loetut mõistma, teavitatakse teda teenuse osutamise alustamisel suuliselt või kirjalikult tema õigustest ja piirangutest teenuse saamise ajal, sh kaebuste esitamise võimalustest ning korrast. Kui teenuse taotleja ei ole võimeline öeldut või loetut mõistma, teavitatakse teenuse taotleja õigustest ja piirangutest, sh kaebuste esitamise võimalustest ning korrast, tema seaduslikku esindajat.

(11)Teenuse taotlejal on õigus kohtuda enne teenuse saamist tugisikuga omavahelise sobivuse hindamise eesmärgil.

(12)Juhul kui eelnevalt on linnavalitsus ja teenuse osutaja vastavalt kokkuleppinud võib teenuse taotleja esitada taotluse teenuse osutajale, kes viib läbi teenuse vajaduse hindamise ja otsustab teenuse osutamise. Teenuse

osutaja võib isiku abivajaduse hindamisel kasutada üldtunnustatud hindamisinstrumente ja metoodikaid, juhtumiplaane ja muid olemasolevaid dokumente.

§ 6. Teenuse taotlemine ja määramine teenuse saaja finantseerimisel

Kui teenuse saaja või tema lähedased finantseerivad teenust kogu ulatuses ise, võib teenuse osutaja poole pöörduda ka otse ilma linnavalitsust kaasamata.

§ 7. Teenuse maht

(1) Linnavalitsus või teenuse osutaja vastavalt § 5(12) selgitab välja teenuse saaja abivajaduse ja sellele vastava abi. Kõrvalabi vajaduse määra hinnatakse ja täpsustatakse iga teenuse saaja puhul eraldi (sotsiaalhoolekande seaduse § 15).

(2) Teenuse osutamise perioodil kõrvalabi vajaduse määra muutumisel teenuse saaja tervises seisundi või elukeskkonna tõttu tuleb läbi viia korduv hindamine (sotsiaalhoolekande seaduse § 28 lg 1).

§ 8. Teenuse pakkumise koht

Tugiisikuteenust osutatakse teenuse saaja või tema pere juures kodus või muudes teenuse saaja vajadustest tulenevates ja teenuse osutamiseks kokku lepitud asukohtades.

§ 9. Teenuse finantseerimine

(1) Teenuse saajale on osutatav teenus üldjuhul tasuta.

(2) Sotsiaalhoolekande seaduse § 16 lg 1 alusel võib sotsiaalteenuste osutamise eest tasu võtta. Võetav tasu oleneb teenuse mahust, maksumusest ja teenuse saaja ning tema perekonna majanduslikust olukorrast.

(3) Vajadusel võib linnavalitsus või teenuse osutaja kehtestada osutatava sotsiaalteenuse eest võetava tasu tingimused ja suuruse.

§ 10. Teenuse lepingu sõlmimine ja lõpetamine

(1) Teenuse osutamise aluseks on osapoolte vaheline leping, milles märgitakse teenuse osutamise periood, maht, tegevuste loetelu, teenuse osutamise koht ning teenuse eest tasumise kord.

(2) Leping lõpetatakse teenuse vajaduse lõppemisel, teenuse saaja või tema seadusliku esindaja avalduse alusel, tugiisiku ettepanekul.

§ 11. Tugiisik

(1) Tugiisik on palgaline töötaja, kes toetab teenuse saaja iseseisvat toimetulekut olukordades, kus ta vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi.

(2) Linnavalitsus võib teatud juhtudel rakendada ka vabatahtlikke tugiisikuid.

(3) Tugiisiku tööülesanded ja tööaeg sätestatakse osapoolte vahelises lepingus, mille sõlmivad teenuse saaja, tugiisik ning linnavalitsus. Juhul, kui teenust osutab juriidiline isik, sõlmitakse leping teenuse osutaja ja linnavalitsuse vahel.

(4) Tugiisik ja teenuse saaja peavad teenuse tulemuslikkuse huvides omavahel sobima.

(5) Lapsele tugiisiku valimisel küsitakse lapse arvamust tema arengutaset arvestaval viisil.

§ 12. Tugiisikule esitatavad nõuded

(1) Tugiisik peab olema:

- 1) täisealine isik;
- 2) vastuvõetav ja sobiv isik teenuse saajale.

(2) Teenust ei tohi osutada:

- 1) isik, kelle karistatus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara;
- 2) teenuse saaja esimese või teise astme üleneja või alaneja sugulane;
- 3) isik, kes elab alaliselt või püsivalt samas eluruumis teenuse saajaga.

(3)Üldjuhul ei sobi tugisikuks teenuse saaja jaoks lähedane inimene (rollikonflikti tõenäosuse tõttu).

§ 13. Teenuse aruandlus

(1)Tugisik esitab sotsiaalvaldkonna ametnikule või teenuse osutajale igakuiselt töötundide arvestuse ja sisulise aruande vastavalt sõlmitud halduslepingule.

(2)Tugisik esitab üks kord kvartalis sotsiaalvaldkonna ametnikule või teenuse osutajale kirjaliku ülevaate teenuse saaja toimetulekust ning saavutatud eesmärgi täitmisest.

§ 14. Teenuse saaja tagasiside

Kliendi tagasiside kogumise aluseks on:

- 1) Käesolev kord;
- 2) teenusestandard;
- 3) teenuseosutaja ettepanekute ja kaebuste esitamise korrast või tagasiside süsteemist.

§ 15. Teenuse väljundid

(1)Linnaavalitsuse ja/või teenuse osutaja välja töötatud teenuse osutamise kord ning analüüs koostatakse teenuse saajalt saadud tagasiside (lisa 2) põhjal.

(2)Teenuse kasutamise tulemusena säilib või suureneb teenuse saaja võimalikult iseseisev toimetulek ja talle tagatakse võimalus aktiivselt ühiskonnaelus osaleda. Tulemuslikkust hindavad teenuse saaja, teenuse osutaja ja sotsiaalvaldkonnaametnik.

§ 16. Kaebuste käsitlemine, menetlemine ja järelevalve

(1)Kaebuste käsitlemisel, menetlemisel ja järelevalve teostamisel lähtutakse käesolevast teenuse osutamise korrast.

(2)Teenuse saajat ja olemasolu korral tema seaduslikku esindajat teavitatakse enne teenuse osutamist kaebuste esitamise võimalustest ja protseduurist.

(3)Teenuse osutamise järelevalvet teostab teenuse osutaja ja linnavalitsus.

(4)Teenuse osutamisega seotud kaebuste ilmnemisel informeerivad teenuse saaja või tugisik koheselt teenuse osutajat.

(5)Teenuse osutaja kontrollib pretensioonide õigustatust, kuulab ära kõik osapooled, kogub täiendavaid andmeid ja kaasab vajadusel vastava teenuse ala asjatundjaid.

(6)Kui teenuse saajal on pretensioone teenuse osutaja vastu, siis kontrollib linnavalitsus kaebuste õigustatust ja teeb vajadusel teenuse osutajale ettekirjutise puuduste kõrvaldamiseks.

(7) Kõik vaidlused, mis tulenevad tugisikuteenuse lepingu täitmisest, samuti küsimused, mis on lepingus reguleerimata, lahendatakse lepingu poolte vahelisel kokkuleppel. Kui kokkulepet ei saavutata, lahendatakse vaidlus vastavalt kehtivale seadusandlusele kohtus.

(8) Riiklikku järelevalvet käesolevas õigusaktis sätestatud nõuete täitmise üle teostab kuni 31.12.2017 Lääne Maavalitsus ning alates 01.01.2018. a Sotsiaalkindlustusamet.

§ 17. Rakendussätted

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

[Lisa 1](#) Hindamisinstrument
[RT IV, 31.03.2020, 1- jõust. 03.04.2020]

[Lisa 2](#) Tagasiside vorm